

Innhold

Forord til syvende utgave	5
Innledning	15
Oversikt	15
Systematiske og lovtekniske spørsmål.	16
Senere endringer i ligningsloven	17
Ligningslovens trykte forarbeider	18
Kapittel 1	
Innledning	47
§ 1-1 Lovens virkeområde	47
§ 1-2 Forholdet til forvaltningsloven	49
Gjelder forvaltningsloven for særlover om skatt?	50
Nærmere om enkelte særlovers forhold til forvaltningsloven	51
Kapittel 2	
Ligningsmyndighetene	53
§ 2-1 Ligningsmyndighet i første instans	53
Skattekontorenes hovedfunksjoner.	54
Ligning	57
Klagebehandling.	57
Endring uten klage	57
§ 2-2 Skatteklagenemnder	60
§ 2-3 Sentrale ligningsmyndigheter.	62
§ 2-4 Særskilte ligningsmyndigheter.	63
Oljeskattekontoret.	63
Nemnder.	64
§ 2-5 Utelukkingsgrunner	64
§ 2-6 Tjenesteplikt og fritaksgrunner	66
§ 2-7 Samtidige verv	68
§ 2-8 Valg og oppnevning	68
Flertallsvalg, kjønnskvoltering, forholdstallsvalg	69
§ 2-9 Stedfortreder og engasjert hjelp	70

Kapittel 3

Alminnelige saksbehandlingsregler	72
§ 3-1 Veiledningsplikt	72
§ 3-2 Muntlig henvendelse	74
§ 3-3 Fullmektig	76
Hva omfatter fullmakten?	77
§ 3-4 Skattyters adgang til saksdokument	78
Når kan innsynsretten gjøres gjeldende?	81
Klagerett	84
§ 3-5 Varsel og rapport ved kontroll	84
Unntak fra kravet om varsel	85
§ 3-6 Klage over pålegg	86
Klageretten	87
§ 3-7 Fristberegning	88
Når begynner en frist å løpe?	89
Fastsettelse av frister	89
Fristavbrytelse	90
§ 3-8 Ugildhet	91
Hvem omfattes av habilitetskravene?	92
Slektskap mv.	93
Ekteskap og svogerskap	93
Annen nær personlig tilknytning	93
Vergemål	93
Økonomisk tilknytning mv.	93
Arbeidsforhold	93
Unntak fra habilitetskravene	95
Hvem avgjør habilitetsspørsmålet?	95
§ 3-9 Saksforberedelse	96
Hvem forbereder sakene, mv.	96
§ 3-10 Nemndsavgjørelse	97
§ 3-11 Vedtak	99
Skriftlighet, begrunnelse	99
Meddelelse	101
Skrive- og regnefeil i vedtak	101
§ 3-12 Virkning av saksbehandlingsfeil	102
Vilkårene for ugyldighet	102
§ 3-13 Taushetsplikt	105
Hvem har taushetsplikt?	108
Hvem er uvedkommende?	108
Hvilke opplysninger er undergitt taushetsplikt?	109
Betydningen av erklæring om taushetsplikt	110
§ 3-13A Taushetsplikt i andre lover	114
§ 3-14 Forskrifter om saksbehandlingen	114

Kapittel 3A

Om bindende forhåndsuttalelser 116

§ 3A-1 Bindende forhåndsuttalelser 116

§ 3A-2 Gebyr 117

§ 3A-3 Klage og domstolsprøving 118

§ 3A-4 Forskrift 118

Kapittel 4

Opplysningsplikt for skattyter 127

Innledning 127

§ 4-1 Alminnelig opplysningsplikt 127

§ 4-2 Selvangivelsesplikt 130

§ 4-3 Selvangivelse 139

§ 4-4 Vedlegg til selvangivelse 144

Datautskrift til erstatning for skjema 149

§ 4-5 Underskrift og ansvar for selvangivelse m.v. 153

§ 4-6 Hvor selvangivelse skal leveres 155

§ 4-7 Selvangivelsesfrister 156

§ 4-8 (Opphevet ved lov 26. apr 2013 nr. 16 (ikr. 1. juli 2013 iflg. res. 26. apr 2013 nr. 413).) 160

§ 4-9 Selskapsoppgave m.v. 161

§ 4-10 (Opphevet ved lov 26. apr. 2013 nr. 16 (ikr. 1. juli 2013 iflg. res. 26 apr 2013 nr. 413).) 164

§ 4-11 (Opphevet ved lov 26. apr. 2013 nr. 16 (ikr. 1. juli 2013 iflg. res. 26 apr 2013 nr. 413).) 164

§ 4-12 Oppgave- og dokumentasjonsplikt for kontrollerte transaksjoner mv. 164

§ 4-13 (Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16 (ikr. 1. juli 2013 iflg. res. 26. april 2013 nr. 413).) 171

§ 4-14 Tilgjengeliggjøring av forhåndsutfylte oppgaver 171

§ 4-15 (Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16 (ikr. 1. juli 2013 iflg. res. 26. april 2013 nr. 413).) 171

Kapittel 5

Opplysningsplikt for tredjepart 172

§ 5-1 Alminnelige bestemmelser 172

§ 5-2 Om lønnsopplysninger mv. 173

§ 5-3 Om fordringer og gjeld mv. 182

§ 5-4 Om finansielle instrumenter mv. 185

§ 5-5 Om kjøp, salg, leie, utbetalinger mv. 191

§ 5-6 Om rapportering av oppdragstakere og arbeidstakere 199

§ 5-7 Om aksjonærer mv. 202

§ 5-8 Om arv mv. 205

§ 5-9 Om annen opplysningsplikt for tredjepart 206

§ 5-10	Hvem opplysningsplikten påligger	221
§ 5-11	Identifikasjon av skattyter og kopi av opplysninger	221
§ 5-12	Forskrifter, skjemaer mv.	223
Kapittel 6		
Kontroll	235
§ 6-1	Kontrollopplysninger fra skattyter	235
§ 6-2	Kontrollopplysninger fra tredjepart	239
§ 6-3	Kontrollopplysninger fra offentlig organ	246
§ 6-4	Kontrollopplysninger fra tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste	250
§ 6-5	Kontroll hos den opplysningspliktige	252
§ 6-6	Pålegg om bokføring mv.	260
§ 6-7	Pålegg om revisjon	262
§ 6-8	Politiets bistandsplikt	267
§ 6-9	Plikt til å framvise id-kort	267
§ 6-10	Forskrifter	268
§ 6-10A	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	268
§ 6-10B	(Opphevet ved lov 11. desember 2009 nr. 119)	269
§ 6-11	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	269
§ 6-12	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	269
§ 6-13	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	269
§ 6-13A	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	270
§ 6-13B	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	270
§ 6-14	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	270
§ 6-15	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	270
§ 6-16	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	270
§ 6-17	(Opphevet ved lov 26. april 2013 nr. 16)	271
Kapittel 7		
Verdsetting og registrering	272
§ 7-1	Takseringsregler	272
§ 7-2	Særskilte takst- og registreringsordninger	274
§ 7-3	Særskilt takstutvalg	274
Kapittel 8		
Ligning	276
§ 8-1	Ligning på grunnlag av selvangivelse m.v.	276
§ 8-2	Skjønnsligning	282
	Mangler ved regnskapet	283
	Lav bruttofortjeneste o.l.	284
	Ikke gitt opplysninger	286
	Ikke levert selvangivelse eller årsoppgjør	286
	Utøvelse av skjønnet. Domstolskontroll.	287

§ 8-3	Varsel om fravik fra selvangivelse	291
	Oversikt	291
	Hovedregel om varsel	292
	Sent varsel	294
	Varslingsplikt ikke overholdt	294
	Protokollasjon ved fravikelse	294
§ 8-4	Avgjørelsesmyndighet under ligning	295
§ 8-5	Særskilt avgjørelsesmyndighet	295
§ 8-6	Stedet for ligning	296
§ 8-7	Avrunding	297
§ 8-8	Skatteliste	298
§ 8-9	Melding om skatteoppgjør m.v.	303
§ 8-10	Forhåndslikning	305
§ 8-11	Verdsetting for eiendomsskatt	306

Kapittel 9

Endring av ligning	308	
§ 9-1	Virkeområde	309
§ 9-2	Klage over ligning	311
	Klageinstans	314
	Klagens form og innhold	314
	Klagefrist	315
	Manglende oppfyllelse av kravene til klage	317
§ 9-3	Klage fra andre enn skattyter	318
§ 9-4	Klage fra eiendomsskattepliktig	319
§ 9-5	Endring uten klage	320
	Skattekontorets initiativ	321
	Plikt til å ta opp endringssak	322
	Innbringelse for skatteklagenemnda	323
	Skattedirektoratet og Riksskattenemnda	323
	Utvidelse av endringssak	324
	Vurdering av om endringssak skal reises	324
	Summarisk fellesoppgjør	328
§ 9-6	Frister	335
	Hovedregel – 10 år	336
	Passivitet	338
	Endring av skjønn eller rettsanvendelse – 3-årsfrist	339
	Endring til skattyters ugunst – 2-årsfrist	342
	Uriktige eller ufullstendige opplysninger	342
	Tidspunktet for oppfyllelse av opplysningsplikten	348
	Tidligere gitte opplysninger eller som skattemyndighetene besitter	348
	Feil ved ligningen	353
	Skrive- og regnefeil	355
	Etter skattyters død	356
	Unntak	356

§ 9-7	Varsel om endringssak	359
§ 9-8	Vedtaksmyndighet	362
§ 9-9	Summarisk endring	363
	Vilkår og gjennomføring	363
	Varsel	364
§ 9-10	(Opphevet ved lov 17. juni 2005 nr. 67 (ikr. 1. januar 2009 iflg. res. 21. desember 2007 nr. 1616).)	364
§ 9-11	Dekning av sakskostnader	367
	Vilkår for å tilkjenne sakskostnader	368
	Saksbehandlingen	371
	Klagerett og overprøving	372
§ 9-12	Skattelempning	372

Kapittel 10

Tilleggsskatt m.v.	375	
§ 10-1	Forsinkelsesavgift	375
	Avgiftsgrunnlaget	377
	Avgiftens størrelse	378
	Unntak	378
§ 10-2	Tilleggsskatt	379
	Vilkår	380
	Uriktige eller ufullstendige opplysninger	381
	Hva slags opplysninger	383
	Skattemessige fordel eller fare for slik fordel og tidfestingsfeil ...	388
	Beviskrav	389
	Forholdet til Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK)» ..	389
	Beregningsgrunnlaget	409
	Ikke levert selvangivelse og næringsoppgave	409
	Varsel	410
	Frister	410
§ 10-3	Unntak fra tilleggsskatt	411
§ 10-4	Sats og beregningsgrunnlag for tilleggsskatt	418
	Beregningsgrunnlaget	419
	Lett kontrollerbare forhold	419
	Størrelse	420
	Skattemessig underskudd	420
	Tidfestingsfeil	421
§ 10-5	Skjerpet tilleggsskatt	422
	Beviskrav	424
	Størrelsen	424
	Ikke levert selvangivelse eller næringsoppgave	424
§ 10-6	Tvangsmulkt	425
§ 10-7	Oppdragsgivers ansvar for oppdragstakers skatt, arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk	432

§ 10-8	Gebyr ved for sent eller ikke innleverte oppgaver	433
§ 10-9	Overtredelsesgebyr ved manglende etterlevelse av pliktene til å føre og oppbevare personalliste	438

Kapittel 11

Rettergang	440
§ 11-1	Søksmål fra skattyter mv.	440
	Ligningsavgjørelse	441
	Partene i sak om ligningsavgjørelse	443
	Frister for saksanlegg, mv.	443
	Oppfriskning for fristoversittelse	445
	Utnyttelse av rett til klage som vilkår for søksmål	445
	Forliksmegling	445
	Sakens gjenstand og utfall	445
§ 11-2	Søksmål fra det offentlige	446
	Søksmålsfrist	447
	Forliksmegling	447
§ 11-3	Avgjørelse i fordelingstvist	448
	Fordelingstvister	448

Kapittel 12

Straff	449
§ 12-1	Skattesvik	450
	Hvilke opplysninger	452
	Uriktige eller ufullstendige opplysninger	452
	Skattyter må gi opplysninger	454
	Skattemessige fordeler	455
	Uriktig dokument	455
	Vesentlig brudd på lovens bestemmelser	456
	Krav om vesentlighet	456
	Forholdet til Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK)	457
	Skyldkravet	457
	Strafferammen	460
	Bøtestraff og tilleggsskatt	460
	Medvirkning	461
	Skyldkravet ved medvirkning	461
	Andre straffebestemmelser	462
§ 12-2	Grovt skattesvik	462
	Utøvelse av næring	465
	Flere overtredelser	465
§ 12-3	Forfølgning av straffbart forhold	466
	Straffelovens bestemmelser om skattesvik	469

Register over forskrifter, instruksjer mv. i kronologisk rekkefølge	478
Register for henvisninger til Norsk Retstidende samt Dommer, uttalelser mv. i skattesaker og skattespørsmål (utvalget)	481
Norsk Retstidende (Rt.)	481
Register over henvisninger til Dommer, uttalelser mv. i skattesaker og skattespørsmål («Utvalget», «Utv.»)	482
Stikkord	487